

SEKSYEN 6

Sektor Awam Disatukan

97 SEKTOR AWAM DISATUKAN

98 KERAJAAN AM

99 KERAJAAN NEGERI

**100 SYARIKAT AWAM BUKAN
KEWANGAN**

101 KESIMPULAN

SEKSYEN 6

Sektor Awam Disatukan

Sektor Awam Disatukan

Sektor awam disatukan (CPS) di Malaysia merangkumi entiti dalam kerajaan am dan syarikat awam bukan kewangan (SABK). Kerajaan am terdiri daripada Kerajaan Persekutuan, kerajaan negeri, kerajaan tempatan dan Badan Berkanun Persekutuan. Kedudukan kewangan CPS dipantau secara menyeluruh bagi menilai prestasi kewangan, impak ekonomi dan mengenal pasti sumber risiko fiskal. Data CPS digunakan bagi membantu analisis perbandingan dan penanda aras global termasuk penilaian oleh badan antarabangsa dan agensi penarafan kredit. Kerangka CPS memerlukan pengasingan transaksi antara semua entiti sektor awam

berpandukan Government Finance Statistics Manual (GFSM) bagi menggambarkan kedudukan kewangan sebagai entiti disatukan.

Baki semasa CPS pada 2024 dijangka berkurang kepada RM41.7 bilion berbanding RM70.5 bilion pada 2023 disebabkan oleh unjuran hasil SABK yang lebih rendah. Walau bagaimanapun, perbelanjaan pembangunan (DE) disatukan dianggar meningkat 14.2% kepada RM203.2 bilion berikutan peningkatan perbelanjaan modal terutamanya oleh SABK. Oleh itu, defisit keseluruhan CPS dijangka bertambah kepada RM161.5 bilion atau 8.3% daripada KDNK pada 2024 selepas semua pindahan, pinjaman bersih serta dividen dan cukai antara unit diasingkan.

JADUAL 6.1. Kedudukan Kewangan Sektor Awam Disatukan, 2023 – 2025

	RM JUTA			PERUBAHAN (%)		
	2023	2024 ¹	2025 ²	2023	2024 ¹	2025 ²
Hasil	325,667	324,584	357,500	19.8	-0.3	10.1
Perbelanjaan mengurus	356,867	368,208	384,512	6.3	3.2	4.4
Baki semasa	-31,200	-43,624	-27,012	-51.1	39.8	-38.1
Baki semasa SABK	101,701	85,304	97,139	-27.2	-16.1	13.9
Baki semasa sektor awam	70,501	41,680	70,127			
Perbelanjaan pembangunan	178,009	203,224	207,805	17.4	14.2	2.3
Kerajaan am	95,737	91,561	88,914	28.2	-4.4	-2.9
SABK	82,272	111,663	118,891	6.8	35.7	6.5
Baki keseluruhan	-107,508	-161,544	-137,678			
% daripada KDNK	-5.9	-8.3	-6.6			

¹ Anggaran disemak

² Anggaran belanjawan tidak termasuk langkah Belanjawan 2025
Sumber: Kementerian Kewangan Malaysia

Kerajaan Am

Berdasarkan GFSM, kerajaan am bertanggungjawab melaksanakan fungsi ekonomi utama kerajaan meliputi agihan semula pendapatan dan kekayaan, penyediaan barangan dan perkhidmatan awam serta pembiayaan aktiviti melalui percukaian atau pindahan. Oleh itu, penilaian kedudukan kewangan kerajaan am penting untuk menilai impak ekonomi dari aspek dasar dan matlamat strategik di samping memastikan gambaran yang benar dan saksama terhadap operasi kerajaan sebagai satu entiti.

Hasil kerajaan am disatukan dijangka meningkat secara marginal kepada RM384.7 bilion pada 2024 berikutan peningkatan kutipan cukai oleh Kerajaan Persekutuan. Perbelanjaan mengurus (OE) disatukan juga dianggar meningkat 3.2% kepada RM368.7 bilion terutamanya disebabkan peruntukan emolumen yang lebih tinggi oleh Kerajaan Persekutuan. Oleh itu, baki semasa kerajaan am dijangka mencatat RM16 bilion. Walau bagaimanapun, DE disatukan dianggar berkurang 4.8%

kepada RM92.3 bilion terutamanya berikutan peruntukan DE oleh Kerajaan Persekutuan yang lebih rendah. Jumlah perbelanjaan dianggar meningkat sebanyak 1.5% kepada RM461.1 bilion. Justeru, defisit disatukan kerajaan am dijangka meningkat kepada RM76.3 bilion atau 3.9% daripada KDNK pada 2024 selepas semua pindahan dan pinjaman bersih diasingkan.

Sumber utama pembiayaan defisit kerajaan am adalah pinjaman daripada Kerajaan Persekutuan. Artikel 111 dan 112 di bawah Perlembagaan Persekutuan menetapkan bahawa kerajaan negeri hanya dibenarkan meminjam daripada atau dengan kelulusan Kerajaan Persekutuan manakala hanya Sabah dan Sarawak dibenarkan meminjam di bawah undang-undang Negeri beserta kelulusan oleh Bank Negara Malaysia. Badan Berkanun Persekutuan¹ juga layak memperoleh pembiayaan dengan kelulusan Kerajaan Persekutuan. Walau bagaimanapun, kerajaan tempatan dibenarkan meminjam tertakluk kepada persetujuan kerajaan negeri. Oleh itu, pendedahan terhadap risiko kredit kerajaan am adalah terkawal pada peringkat Kerajaan Persekutuan.

JADUAL 6.2. Kedudukan Kewangan Kerajaan Am Disatukan, 2023 – 2025

	RM JUTA			PERUBAHAN (%)		
	2023	2024 ¹	2025 ²	2023	2024 ¹	2025 ²
Hasil	381,965	384,739	405,217	6.0	0.7	5.3
Perbelanjaan mengurus	357,370	368,724	385,181	6.3	3.2	4.5
Baki semasa	24,595	16,015	20,036			
Perbelanjaan pembangunan	97,020	92,333	90,967	29.1	-4.8	-1.5
Baki keseluruhan	-72,425	-76,318	-70,931			
% daripada KDNK	-4.0	-3.9	-3.4			

¹ Anggaran disemak

² Anggaran belanjawan tidak termasuk langkah Belanjawan 2025
Sumber: Kementerian Kewangan Malaysia

¹ Seksyen 5 Akta Badan Berkanun (Kuasa Meminjam) 1999.

Kerajaan Negeri

Kutipan hasil disatukan kerajaan negeri dianggarkan berkurang 5.9% kepada RM35.4 bilion pada 2024. Hasil janaan negeri yang utama adalah cukai jualan, royalti petroleum, pendapatan pelaburan dan cukai tanah. Sarawak dan Sabah kekal sebagai penyumbang terbesar kepada hasil janaan negeri diikuti oleh Selangor, Johor dan Perak. Selain itu, kerajaan negeri juga menerima pindahan dan geran daripada Kerajaan Persekutuan terutamanya bertujuan untuk membiayai projek infrastruktur dan sosial serta menaik taraf kemudahan dan prasarana awam.

Kutipan cukai yang terdiri daripada cukai langsung dan tidak langsung dijangka merekodkan RM11.4 bilion atau 32.4% daripada hasil disatukan. Cukai langsung dianggarkan mencatat RM4.1 bilion yang sebahagian besar disumbangkan oleh cukai tanah berjumlah RM2.8 bilion. Cukai tidak langsung pula dijangka mencatat RM7.3 bilion yang terutamanya merangkumi cukai jualan², duti hiburan dan dius pelabuhan. Hanya Sarawak dan Sabah diberikan kuasa untuk mengutip cukai jualan yang diunjur sebanyak RM4.6 bilion dan RM2.5 bilion. Hasil bukan cukai dijangka mencatat RM14.1 bilion atau 39.8% daripada hasil disatukan terutamanya daripada royalti petroleum, pendapatan pelaburan dan cukai tanah. Selain itu, terimaan bukan hasil terutamanya disumbangkan oleh pindahan dan geran daripada Kerajaan Persekutuan dianggarkan berjumlah RM9.8 bilion.

Jumlah perbelanjaan dijangka meningkat 13.5% kepada RM33.6 bilion dengan OE disatukan meningkat sebanyak 5.9% kepada RM18.8 bilion terutamanya disebabkan oleh

pertambahan emolument serta perkhidmatan dan bekalan. Jumlah DE disatukan juga dianggarkan meningkat 24.7% kepada RM14.8 bilion terutamanya bagi menambah baik bekalan air; membangunkan kawasan perindustrian dan industri pertanian; serta menaik taraf termasuk membaiki jalan dan jambatan. Secara keseluruhan, kedudukan kewangan kerajaan negeri disatukan mencatat baki semasa lebih rendah sebanyak RM16.6 bilion susulan peningkatan OE disatukan yang melebihi penyusutan hasil. Oleh itu, baki keseluruhan dijangka mencatat defisit sebanyak RM2.2 bilion atau 0.1% daripada KDNK.

JADUAL 6.3. Kedudukan Kewangan Kerajaan Negeri Disatukan, 2023 – 2024

	RM JUTA		PERUBAHAN (%)	
	2023	2024 ¹	2023	2024 ¹
Hasil	37,663	35,434	8.4	-5.9
Perbelanjaan mengurus	17,749	18,797	9.1	5.9
Baki semasa	19,914	16,637		
Perbelanjaan pembangunan kasar	11,879	14,816	4.9	24.7
Perbelanjaan pembangunan	11,730	14,424	4.4	23.0
Dana bekalan air	149	392	84.0	163.7
Tolak: Terimaan balik pinjaman	455	350	14.6	-23.1
Perbelanjaan pembangunan bersih	11,424	14,466	4.6	26.6
Baki keseluruhan	8,490	2,171		
% daripada KDNK	0.5	0.1		

¹ Anggaran
Sumber: Kementerian Kewangan Malaysia

² Seperti yang termaktub dalam Jadual Kesepuluh Perlembagaan Persekutuan, Bahagian V, Sumber Tambahan Hasil yang Diserahhkan kepada negeri Sabah dan Sarawak.

Syarikat Awam Bukan Kewangan

Kedudukan kewangan disatukan SABK dijangka mencatat baki semasa lebih rendah sebanyak RM24.6 bilion pada 2024 disebabkan oleh penurunan kutipan hasil. Hasil diunjur sebanyak RM490 bilion atau 25.2% daripada KDNK pada 2024 dengan hasil daripada subsektor minyak dan gas dijangka berkurang. Penyusutan ini berikutan pengecilan margin keuntungan serta situasi mencabar dalam sektor penapisan dan petrokimia. Walau bagaimanapun, sektor tenaga dijangka mencatat peningkatan hasil secara marginal selari dengan unjuran pertumbuhan permintaan tenaga elektrik dan kelulusan tarif sepanjang tempoh tersebut.

Jumlah perbelanjaan SABK dijangka meningkat kepada RM577 bilion atau 29.6% daripada KDNK iaitu sekitar 81% diperuntukkan untuk perbelanjaan semasa manakala baki 19% bagi perbelanjaan modal. Selain itu, SABK kekal proaktif dalam merancang strategi perniagaan bagi memastikan perbelanjaan selaras dengan aktiviti ekonomi yang berterusan dan pelaburan berkaitan. Justeru, perbelanjaan modal yang besar berjumlah RM111.7 bilion telah diperuntukkan bagi pengembangan perniagaan seterusnya meningkatkan defisit keseluruhan kepada RM87 bilion atau 4.5% daripada KDNK. Walau bagaimanapun, nilai aset bersih berjumlah RM825.1 bilion pada akhir 2023 dengan sebahagian besar merangkumi aset berkualiti tinggi menggambarkan keupayaan SABK dalam memenuhi keperluan kewangan.

Seperti yang dialami oleh Kerajaan Persekutuan, SABK turut terdedah kepada cabaran dari luar dan dalam negara pada 2024 khususnya entiti yang mempunyai operasi yang signifikan di luar negara. Cabaran tersebut termasuk ketegangan geopolitik, turun naik kadar tukaran, gangguan rantaian bekalan, perubahan dasar dan kompleksiti peralihan kepada tenaga yang lebih bersih. Walau bagaimanapun, SABK kekal berdaya tahan dalam menempuh cabaran tersebut disokong oleh kecekapan kewangan yang kukuh, hubungan rentas sempadan yang

teguh serta kumpulan bakat berkemahiran tinggi seterusnya memenuhi mandat yang diamanahkan secara berkesan. Peranan penting SABK dalam memacu asas industri yang mampan dan inovatif turut menyumbang kepada landskap peralihan tenaga lebih lestari di samping melonjakkan pertumbuhan ekonomi dan mewujudkan peluang pekerjaan baharu.

JADUAL 6.4. Kedudukan Kewangan Syarikat Awam Bukan Kewangan¹ Disatukan, 2023 - 2024

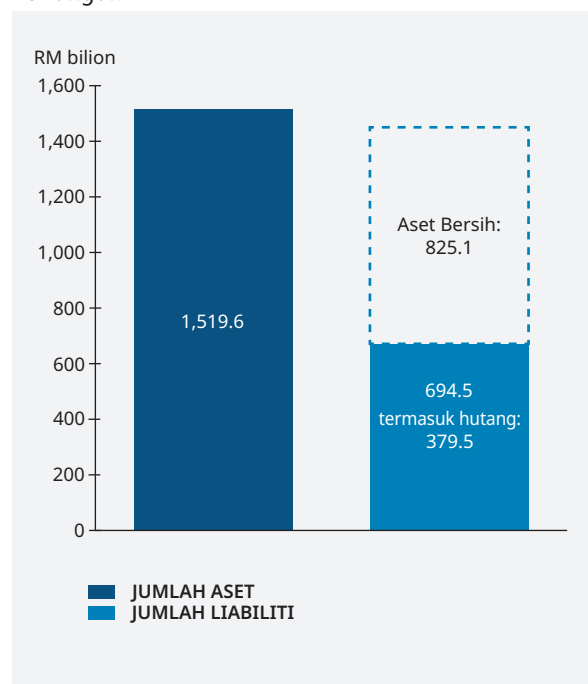
	RM JUTA		PERUBAHAN (%)	
	2023	2024 ²	2023	2024 ²
Hasil	509,992	489,959	-5.0	-3.9
Perbelanjaan semasa	462,803	465,322	-4.6	0.5
Baki semasa	47,189	24,637		
Perbelanjaan modal	82,272	111,663	6.8	35.7
Baki keseluruhan	-35,083	-87,026		
% daripada KDNK	-1.9	-4.5		

¹ Merujuk kepada 31 SABK utama

² Anggaran

Sumber: Kementerian Kewangan Malaysia

RAJAH 6.1. Aset dan Liabiliti Syarikat Awam Bukan Kewangan¹

¹Akhir 2023

Sumber: Kementerian Kewangan Malaysia

Kesimpulan

Entiti sektor awam yang merangkumi semua peringkat kerajaan serta syarikat berkaitan kerajaan melaksanakan peranan sebagai pelengkap dalam meningkatkan kecekapan dan memperkukuh sinergi bagi membina negara yang kompetitif. Kerjasama ini memudahkan cara penyelarasan perkhidmatan dan inovasi demi menyokong pembangunan sosial serta pertumbuhan mampan jangka masa panjang. Penglibatan aktif syarikat pelaburan berkaitan kerajaan (GLIC) menerusi Program Pengaktifan dan Reformasi Badan Berkaitan Kerajaan (GEAR-uP) di samping langkah dasar yang berkesan dan amalan tadbir urus yang baik akan memacu Malaysia mencapai aspirasi Ekonomi MADANI melalui pendekatan seluruh negara.